Яз ?ит?г? бар табигать уяна, ?анлана башлый. Яз бик т? матур вакыт! Табигатьк? тагын да ямь ?ст?п, к?зен китк?н кошларыбыз кире туган якларына кайттылар. Шул ис?пт?н аккошларыбыз да.

Ерак яклардан безне? якка кайткан аккошларны сакларга кир?к. Темник районы Мокша елгасы буена, Л?мбер? «ди?гезе»н? бернич? ел элек т? аккошлар бел?н берг? каракошлар да т?шк?н иде. Бу матур кошларны карарга дип кил?чел?р д? к?п булды. Кошларны? шипун ??м кликун т?ркемн?ре бар. Шипун-аккошларны? ?зенч?леге - алар гад?тт? кеше яши торган урыннардан читк?р?к китеп урнашырга тырыша. Мокша елгасыны? Темник районы авыллырына тер?леп торуын ??м машиналар к?п й?ри торган Л?мбер? «ди?гезе»н ис?пк? алсак, аккошларны? н?къ мен? ?леге территорияне сайлавы, шулай ук мог?иза.

...Пар аккошлар й?з? суларда башларын-башка салып, дип ?ырларда да ?ырлана. Тик шул мог?изаны ниндидер явыз халык юк ит?рг? тырыша. Шулай, Л?мбер? к?ленд?ге пар каракошны атып ?тердел?р - ?ан ?рни; бу ?анварларны? явызлыкларына чыдар х?л юк. Матурлыкны юк иттел?р. Шундый ук х?лг? быел полицейскилар Инсар районы Сиял Пятина янындагы Исса елгасы ярында тап булалар. Браконьерлар Мордовияне? Кызыл китабына кертелг?н аккош-шипуннар парын атып ?терг?нн?р. ? Исса елгасы сулыгында аккошлар ?чен кир?кле барча азык бар, оя кору ?чен д? шартлар бик у?ай. Шу?а бирег? бер-берсен? тугрылык саклаучы кошлар т?шк?нн?р д? инде.

Темников ш???рене? Я?а Куйбышев урамында яш??че Людмила Александровна Трофимова ханым (ул гомер буе ш???р ЗАГСы ?ит?кчесе булып хезм?т итк?н, б?ген - лаеклы ялда) – аккошларны? чын дусты. Ул табигатьне яратып кына калмый, саклый да! К?нн?рд?н бер к?нне, язгы ташу вакытында, Мокша елгасы суы ки?лекл?рг? ??елг?н урынга аккош т?шк?н. Людмила Александровна аны, башка йорт кошларын ашарга чакырган кебек, «гули-гули» дип чакырса - аккошы ашарга кил?. «Гомер ит?м Мокша елгасы буенда. Кыргый ?рд?кл?рне куаклыкта ел саен к?р?м, ? икм?кне кечкен? кис?кл?рг? б?леп кулдан ашаган аккошны к?рг?нем юк иде, - ди Людмила Александровна. - Бервакыт, язгы ташу суы ?й тир?сен? мен?-мен? ?ит?м диг?нд?, этебезне? тавышыннан курыкмыйча, ишекалдыбызга ук килг?н каз дис?м каз т?гел, ? чын-чынлап аккош ик?нен к?реп алдым. Урамга ипи тотып чыктым ??м аны ваклатып учыма куеп суздым матуркайга. Башта вакланган ипине кош алдына ташладым - ашады,

аннары ипиле кулымны а?а таба суздым ??м учымнан ук ашый башлады. Бераздан, ашаткан ?чен ?зенч? ысылдап р?хм?тл?рен белдерде д?, куаклыкка й?зеп китте. Инде нич? к?нн?р дуслашып яшибез. Саклагыз шундый мог?изаны!»
Табигать мог?изаларыны? кил?ч?ге ?чен б?тен халык борчылсын иде. К?бебез аккошларны к?рг?нд?, матурлыкларына сокланып: «Иии, ?терм?с?л?р ярар иде ?зл?рен», - дип уфтанабыз. Л?мбер? к?лене? Саранск-Ульян трассасы буенда урнашкан булуы, аккошларны саклауны тагын да авырлаштыра. Узып баручы машиналарны? к?бесе туктап, кошларны фото ??м видеога т?шереп кит?л?р. Шу?а к?р?, кошларны начар к?зл?рд?н саклауны? башка юлларын да эзли башлау кир?к. М?с?л?н, «Республика к?л?менд? аеруча саклана торган табигать территориясе» ??м «Аккошларны борчымаска!» дип язылган такталар элерг? кир?ктер дип уйларга урын бар. Х?зер бит алар чебеш чыгарырга ?ыеналар.
Берг? саклыйк аккошларны!

Н.Х?лил